

ГОД. XXIII.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 23.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази за време бављења поворишне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут па по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

РЕТКА ГЛУМАЧКА СЛАВА.

ПРИЧА ИЗ ГЛУМАЧКОГ ЖИВОТА, ОД САХЕР МАЗОХА.

(Наставак.)

Пред лепом женом стајао је млад висок човек, у живописном народном одељу. На глави му шешир са широким ободом, закићен пауновим перјем; на плећима му првена долама, ишарана белим гајтаним, а испод ње као снег бела копшуља са шареном огрлицом и рукавима; око појаса имаћаше кожни силав, о коме је висио нож, дуванкеса и оцило; чакшире су му биле од плаве чоје, а на ногама је имао жуте ципеле; о рамену му је висила дуга пушка, а у руци је држао нацак. Црна грѓурава коса падала му је до рамена; лице лепо, али преплануто, очи је имао црне и крупне, а у њима се у исто време огледала и одважност и доброта.

— Како ви дођосте овамо? — било је његово прво питање.

— Ово лепо јутро измамило ме је у тоље, — одговори Сноховска и љубазно га погледа, — а као што видите у мало ми се не догоди несрећа, да ми ви не притече у помоћ. Ја вам за то срдачно благодарим.

— Немате на чему да ми благодарите! Али зар се ви не бојите да идете тако сами кроз шуму?

— Нисам плашљива, — одговори лепа жена, седајући на маовином обраслу стени, — а од чега да се и бојим?

— Па од хајдука, — рече младић, лукаво смешећи се; за тим спусти пушку, па и он седе крај ње на траву.

— Наши хајдуци нису прости кокошари; шта би они учинили невиној жени?

— Имате право, — одговори младић,

ви сте овде тако исто сигурни као и у вашој кући.

— Ја бих баш желела, да видим тог Столука, о коме се толико говори.

Младић се насмеја, али не подругљиво, већ као какво дете, коме се што по вољи учини.

— Како се то догодило да сте се омакли у ову јаругу?

— Хтела сам да узбера姆 цвет.

— Који цвет?

— Овај тамо горе.

У часу успужа се младић уз стenu, узбере означенни цвет, одскочи и у који мах Сноховска врисну, стајао је он већ пред њом и предаде јој цвет.

— Захваљујем, — рече она ласкаво, дивећи се тој учтивости од сина дивљине, али у исто време дададе: — Чиме да вас наградим за ово?

— Дајте ми ту траку што је носите у коси, — рече он брзо.

Лепа жена одреши траку и њена дивна коса расу се низ плећа јој. Она му пружи траку и он је стрпа себи у недра.

— А ваша коса? — рече он; чим ће те је сад свезати?

— Не ћу ничим; но сад се морам већ вратити кући.

— Смем ли да вас пратим? — рече младић.

— Можете! Хоћете л' и ви у Заробло?

Они су ишли заједно уз дивљи, запуштени планински поток. Овда онда пружио би он Сноховској руку, да је преведе преко кршева и јаружица.

— Ви станујете у Заробљу? — упита он после мале почивке.

— Ја сам тамо у гостима.

— Јесте ли из Лавова?

— Јесам!

— Ви сте дакле та глумица, о којој људи толико причају, и која је у стању свачије срце да гане и узнесе више него какав духовник.

— Не знам да ли сам то у стању да учиним, — одговори Сноховска скромно, оборивши очи доле. Ја сам доиста глумица Сноховска и мени је самој моја уметност изврш одушевљења и утехе.

— Ја бих желео да видим како представљате.

— Онда дођите у Заробљо.

— Доћи ћу.

(Свршиће се.)

ЖИСТИК.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Двеста хиљада“ Комедија у 3 чина, написао И. И. Мјасници, с руског превела З. Ђуришићева, приказана дне 11 јуна 1898.)

Ретко је када било у тако кратком времену приказивано толико новитета на нашој позорници, као ове сезоне. Да како, много ту има превода из страних књижевности, нарочито из француске и немачке. Разуме се, није свим тим новитетима једнака вредност, нити су сви једнак успех постигли. Ипак можемо рећи, да је у опште избор новог комађа добар, те да ће се већина од приказаних новитета одржати у репертоару нашег позоришта. Како је константована декаденција драмске продукције и у Француској и у Немачкој, посизују све позоришне управе за комађем из шпањолске и руске литературе. Да како, и ту нема класицистета ни савршености, али има оригиналности, а и то нешто значи у општој декаденцији драмске појезије.

Вредну нашу глумицу гђцу Ђуришићеву склонио је очевидно успех на нашој позорници приказаних двају комада И. И. Мјасницикога, да преведе његову шаљиву игру: „Двеста хиљада“. Мора се само похвалити, што се гласођица дала на посао превађања. То је знаком, да она озбиљно узимље и схвати позив напредне глумице. Друго је, да како, питање, је ли избор преведеног комада сретан. О том се мишљења разилазе. Мени се чини, да је комад „Двеста хиљада“ више лакрија, него ли комедија у ужем смислу те речи; а свакако је то од до сада даваних трих комада од истога писца најдрастичнији, барем у оном облику, како су

га наши глумци приказали. Мјасницикому се мора, до душе, призвати, да уме замислiti згодан предмет својим шаљивим играма и да је прави вештак у заплету и расплету комичних ситуација. Само је сувише веристичан у карактерисању лица и употреби крупних епитетона и израза.

И „Двеста хиљада“ има те врлине и те мане. Иначе комад обилује и занимљивошћу ситуација и хумором и сатиром. Ми, до душе, не мислимо, да ће муке Ивана Ивановића Метелкина, (г. Добриновић), који је добио на лутгији двеста хиљада, те тиме постао правим мучеником званих и незнаних пријатеља и људи, никога излечити од жеље, да добије какав главни згодитак; али нам ипак потврђује ову ствару реч, да из ненада стечено богатство не доноси увек среће. Писац нам је нацртао у том свому комаду целу галерију разних људи, али за чудо међу њима нема ни једнога лица, које бисмо могли сматрати симпатичним. Ту се надмеће неискреношт са сервисизном, надутост парвенија са вискошћу, а све је обавито неком атмосфером, која оставља у души иolle идеална човека непријатан утисак отвратности. Али веле, да је то обични резултат веристичке школе.

Приказивању не бих знао ништа битно приговорити а уз толику мешавину разних улога и лица много значи да није било дисонанције, ни у целости ни у појединостима. Не знам само, јели кривља на комаду или на глумцима, да је местимице комад са својом драстиком чинио и непријатан утисак. Типови су прилично козмополитски, осим можда оне шапке на глави Ивана Ивановића у првом чину и оне дуге плаве

косе и браде Григорија Андрићевића Кудрјашкина (г. Спасић)

Да како јунак тогвечера бијаше и овај пут г. Добриновић, а уз њега се одликовала гђча Ђуришићева у улози Катарине Ивановне. Мање нам се свидила и маска и начин гђе Лукићке у улози куварице Арине. Нашој вредној уметници више доликују улоге дистингвираних госпођа и јунакиња. За улогу Арине нашла би се која спореднија сила.

Морамо призвати, да уз толике новитетете, што један за другим следе, врло много значи, да вредна наша позоришна дружина без знатних дисонансија изнеша на позорницу читав калејдоскоп разних типова. У истину ми мали, с нашим скромним средствима, морамо далеко више експлоатисати сile наших уметника, него ли они велики, код којих се долази до славе и с неколико десетина глумачких креација. Не кратимо нашим вредним глумцима барем признања, када их и онако не можемо по заслуги материјално наградити.

Ј. Хр.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ.

(Српско народно позориште у Београду.)

У априлу месецу ове године биле су у Народном Позоришту 23 представе, од којих је била 1 ванредна, 6 дневних, а остала су вечерње. На ванредној је представи био уметнички концерат, који су, у корист дечје болнице, приредили: Маргита Абрањи, члан краљевске опере, Арпад Сенди и Сигисмунд Биргер, професори на конзерваторијуму, сви из Будим-Пеште. На дневним представама давана су три оригинална (Ивкова слава, Шокица и Ђидо) и три превода с француског (Стари каплар, Женски рај и Сиротињски адвокат). На вечерњим представама давани су: седам превода с француског: Пут око земље, Христифор Колумб, Севиљски берберин, Сиротињски адвокат, (два пута), Присни пријатељи, Чича Плим е, — комедија у четири чина, написали Теодор Баријер и Ернест Капанди, превео с француског Милан Н. Христић, даван први пут 18. априла, игран три пута — и Пуковник Рокбрин; два превода с немачкога: Распикућа и Микадо или Један дан у Титипу (јапанска опера у два чина, написао В. С. Цилберт, превео Мита Живковић. Музика од Арту-

ра Соливена, даван први пут 21. априла, игран пет пута). — На представама овога месеца пало је свега 12.069.80 дин. На ванредној представи (концерту) — 1481 динар. На дневним представама пало је 3026 дин. Највише је пало на „Ивковој слави“ (674.50 дин.), за тим на „Женском рају“ (660 дин.); најмање на „Сиротињском адвокату“ (315 дин.), а остала скоро подједнако (преко 400 дин.) Од вечерњих представа највише је пало на „Микаду“ кад је први пут даван (925.50 дин.) за тим на „Путу око земље“ (754.90), на „Микаду“ кад је пети пут даван (734.40 д.), кад је трећи пут даван (712.10 дин.), а најмање на „Чича-Плиму“ кад је трећи пут даван (142.50 дин.), а први пут 401.10 дин.) и „Пуковнику Рокбрину“ (163.50 дин.).

ПОЗОРИШТЕ.

(Немачки цар Виљем о позоришту). Немачки цар Виљем, приликом прославе свога десетогодишњег царевања, изразио се неки дан пред члановима берлинских дворских позоришта овако: „Кад сам пре десет година ступио на престо, иступио сам из школе идеализма; у којој ме је мој отац васпитавао. Ја сам мислио, да је краљевско позориште пре свега позвано, да негује идејализам у нашем народу. Ја сам био о томе уверен, па сам предузео, да краљевско позориште буде средство владарево исто тако, као школа и свеучилиште, са задатком, да васпитава, изображава омладину и да је упућује на рад у што већу корист и напредак наше красне немачке отаџбине. И позориште је једно од мог оружја. Дужност је свакога владара, да се брине о позоришту, јер оно може да буде голема сила у његовој руци.“ За тим је цар замолио глумце, да га и од сада вољно потпомажу у борби против материјализма и туђинштине, која је, на жалост, освојила већ многа немачка позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Ред позоришних представа.)

У уторак 16. јуна први пут: „Јасмина и Ирена“. Драма у 5 чињова, написао Манојло Борђевић-Призренач.

У четвртак 18. јуна: „Мајчин благослов“, Водвиљ, с певањем, у 4 чиња, с предигром, написао др. Ф. Е. Линкер, музика од А. Милера.

Издaje управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

20. Представа.

у ДУНЂЕРСКОВОМ ПОЗОРИШТУ.

Ван претплате.

у Новом Саду, у недељу 14. јуна 1898:

РИЂОКОСА.

Позоришна игра у 3 чина, с певањем, написао Ш. Лукачи, превео Ђ. П. Музика од Еркла
Редитељ: Добриновић.

ОСОБЕ:

Шајговица, богата удовица —	Д. Ружићка.	Боришка, } младе удовице —	Т. Лукићка.
Андраш, } њени синови —	Спасић.	Јулча, —	С. Бакаловићка.
Ферко, —	Марковић.	Миша, Катин деда —	Динић.
Кесеги, газда у селу —	Лукић.	Богљаш, —	Душановић.
Балинт, његов син —	Васиљевић.	Губаш, —	Мицић.
Агнешка Богђарева —	С. Вујићка.	Фонтош, } сељаци —	Тодосић.
Жофика, њена кћи —	З. Ђуришићева.	Поздорјан —	Навићевић.
Ката Горопад —	Д. Стефановићка.	Чахољи, —	Поповић.
Јано, гајдаш у селу —	Добриновић.	Шарика, у служби код Агнешке	
		Богђареве —	М. Тодосићка.

Сељаци и сељанке.

У уторак 16. (28.) јуна први пут „Јасмина и Ирена“. Награђена драма у 5 чинова,
написао Манојло Ђорђевић-Призренец.

Свирачки збор ц. и кр. 70. пешачке пуковније цетроварадинске свираче ове комаде:
1. Хруза: „Српска корачница“. — 2. Флотов: „Страдела“. Увертира. —
3. Крал: „Кратке музичке белешке.“ Потпури.

Ко од наших поштованих претплатника жели своју ложу или своја места и за ову представу задржати, нека изволи ту намеру своју изјавити у књижарници браће М. Поповића, до 11 сата пре подне.

Улазнице могу се добити у књижарници Браће М. Поповића од 8—12 сахата пре подне,
и од 3—5 после подне и за тим у вече у позоришној благајни

Умољавају се пошт. госпође и госпођице, да изволе у позоришту без шепира седити.

Почетак тачно у 8 сахата у вече.